

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

19-20

1 9 3 4

MAJAKAS

*The organ of
the ESTHONIAN section
of I. S. H.*

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise
Internatsionaali)
EESTI SEKTSIOONI HÄÄLEKANDJA

Armuta sõda „wabsidele“ - suurkodanluse faschist-
likkudele löögimeestele!

Merimehed ja sadamatöölised!

Saatke „Majakale“ kaastööd ja sõnumeid! Kirjutage oma palga- ja töötingimustest, laewaomanikkude ülekohtust kur-
namisest ja kõigest, mis puutub weetranspordi tööliste olukorda ning wõitlusse. Telige „Majakat“, lugege ise ja andke seltsimeestele edasi!

„Majaka“ aadress: Kopenhagen, Gothersgade 15. 1.

The Esthonian sect. of ISH „MAJAKAS“

Abitalitus :

New York, 27—29 W 115th., U. S. America. „Majaka“ abit.

MERIMEHED!

Walime kontrolli komisjoni
ja nõuame kategooriliselt
temale töösaamise järjekorra
äramääramise õigus!

Töölesaamine kindlas numbri järjekorras!

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

MAJAKAS

Nr 19-20

Märts-Aprill 1934

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise Internatsionaali)
Eesti sektsiooni häälekandja

Kopenhagen
Gothersgade 15. 1.
Die Estnische Sektion
der ISH. — „Majakas“

Copenhagen
Gothersgade 15. 1.
The Esthonian Section
of ISH — „Majakas“

Üksiknumbri hind
25 senti.
Poolaastas 1,20 kr.
Aastas 2 kr.

Hädaohtlikul kapitali teenistusel uppunud
„STELLA“ merimehi

EDUARD SASSI,
PAUL NOWGORODKINI,
GEORG LIIPAT

Mälestavad sõbrad.

AWALIK KIRI

Hiljuti sai „Majaka“ toimetus awaldamiseks alljärgnema, paljude ITF'i kuuluwate organisatsioonide poolt allakirjutatud awaliku kirja. Nagu sellest näha, kawatsewad nimetatud organisatsioonid lähemal ajal erakorralist ITF'i kongressi kokku kutsuda nende seniste juhtide pettepoliitika paljastamiseks.

Kuna kirja laadi järgi otsustades, siin tegemist ITF'i kapitulatsioonipoliitikast õiget teed otsiwa, klassiwõitlust pooldawa liikumisega, siis awaldame kirja ja kutsume üles ühtlasi eesti merimehi selle kirja kohta seisukohta wõtma ning oma paindlistes organisatsioonides kõwendama pahempoolset oppositsiooni liikumist.

„Majaka“ toimetus.

KÕIGILE ITF'I ORGANISATSIOONIDELE! KÕIGILE MERIMEESTELE, SADAMATÖÖLISTELE, RAUDTEELASTELE JA MAATRANSPOORDI TÖÖLISTELE!

Seltsimehed!

Wäljakannatamatuks on muutunud transporttöölise ja teiste tööstusharude proletaarlaste elu. Üks palgaalandus järgneb teisele. Kapitalistlik ratsionaliseerimine terawneb alatasa. Töötatöölise armee kaswab ja nende olukord halweneb järjekindlalt. Reaktsioon organiseerib kiires tempos fashistliku terrori ja mõrtsukabandedega wõitlust töörahwa wastu, meie ametiühisuste ja klassiwõitluse saawutuste wastu. Saksamaal ja Austrias on maksma pandud werine fashistlik diktatuur, teistes kapitalistlikkudes maades on läbiwiimisel kiirendatud fashiseerimise protsess. Äärmiselt ülespiitsutatud rahvuslik-showinistlik propaganda peab rahwaste wahel wihawaenu leegitsema panema ja rahwahulgad uude maailmasõtta „ettewalmistama“, maailmasõtta, mille peasüütajaks on Idas — Jaapan, Läänes — Saksamaa, Inglismaa ja teised kapitalistlikud riigid.

Seisukord kapitalistlikus maailmas on sedawõrd terawnenud, et töörahwas seisab otsustamise ees: kas lasta endale kaela suruda täielikult fashistlik orjake wõi wõitlusse astuda sotsialistliku ühiskonna maksmapanemise eest.

Prantsusmaa üldstreik, Austria töölise sojariistus wõitlus, lugematud Hispaania töörahwa wõitlused, käärimised meriwäes, mis terawamal kujul ilmnesisid „Zewen Provinciени“ ülestõusus, paljud merimeeste ja teiste transporttöölise streigid wiimasel aastal (näiteks raudteelaste üldstreik ja barrikaadide wõitlus Bukarestis) — näitawad, et töörahwas ikka suuremal määral ja terawamal kujul seab kapitali orjastamise poliitikale wastu hulkade wõitluswäljastumise.

Kui, ühest küljest, mädanew kapitalistlik süsteem püüab terrori, wäljakurna-

mise ja rõhumise abinõudega oma võimu kindlustada, siis, teisest küljest, on seda tarwilikum, et tööliskond — eriti selle ametiühisuslises organisatsioonid, on selgel sirgjoonel ja võitluswalmil juhatusel valmistab ette eelseiswaks otsustawaks klassiwõitlusiks.

Seda tõsiasja pidasid silmas käesolewale kirjale allakirjutajad ITF'i kuuluwate organisatsioonide esitajad, kes olid 11. märtsil Kopenhagenisse nõupidamisele kokkutulnud.

Saksa ametiühisuste juhtide häbitaw kapitulatsioon Hitleri diktatuuri ees ja ametiühisuste häwitamine (seal hulgas transporttöölise organisatsioonid, kui ITF'i „uhkus“), ametiühisuste tagakiusamine teistes kapitalistlikkudes riikides, ilma et ametiühisuste juhid oleksid sellele vähemutki wastupanu awaldanud — alaline ITF'i kongressi otsuste mürdmine palgaalandamise, töötingimuste halwendamise, fashistliku reaktiooni vastu wõitlemise ja sõjawarustusewõõruse takistamise küsimustes — äraandlik osa, mis praegune ITF'i täitew komitee mängis soome ja läti merimeeste nädalate pikkuse wõitluses kollektiiwlepingu j. t. nõudmistest eest — näitawad täie selgusega, et ITF'i kuuluwate organisatsioonide liikmete hulgas lõpuks (ilma pikema wiiwitusega) ise peawad küsimusele wastuse otsima:

Kuhu wiib ITF'i poliitika?

Kuiwõrd tarwilik on sihiteadlik ja wankumata klassiwõitluse alusel seisew juhtimine — tõendab kõige paremini Austria töörahwa tükiline üldstreik (millest kahjuks aga ITF'i kuuluw raudteelaste ühing osa ei wõtnud), kus selle puudumine tõi Austria töölisklassile ränga kaotuse.

Kas annab tänapäewa olukorras ITF oma praeguse täitwa komiteega transporttöölise hulkadele nii tarwilikku juhtimist? Kas wõtab ITF hädapärase abinõud tarwitusele, et transporttöölise wõitlust paremate palga- ja töötingimuste eest rahwuswaheliselt toetada ja tegelikult solidaarsust organiseerida? Kas paneb ITF oma organisatsioonide jõu, millel loetakse 1½ miljonit liiget, liikwele wõitluseks kapitali pealetungi ja fashismi vastu? Mis on tehtud, et kõiki proletariaadi jõude, eriti weetranspordi töölisi koguda ühiseks wõitlusrindeks kapitali pealetungi tagasilöömiseks?

Et õieti wastust saada nendele küsimustele, mis wallanud transpordi töölise laju hulki, otsustasid allakirjutanud organisatsioonide esitajad pöörata selle a waliku kirja ning rea konkreetsete ettepanekutega kõigi ITF'i kuuluwate organisatsioonide poole.

Seltsimehed, meie küsime, kas oli see ainult juhus, et ITF'i täitwa komitee liige Bratschi, 1931. a. wiendal Transiitkonwõerentsil Genfis, sinna kogunud kapitalistlikkude riikide wõimuesitajate seletas, et ITF töötab walmis olla „kõik teha, et igasugust takistust moonu ja warustuse weol ära hoida“? Ei, see ei olnud juhus. ITF'i nimel antud Bratschi seletus tähendab arusaadawates sõnades, et tulewaste streikide ja proletariaadi sõjariistus wõitluste korral kui ka sõja puhul, praegune ITF'i täitew komitee ei mõtlegi

sellele, et rahvusvahelisi võitlusaktioone organiseerida ja läbi viia. Seda, rahvusvahelisele kodanlusele antud lubadust täitis ITF'i praegune juhatus suure truudusega. Austria töörahva hiljutise kangelasliku võitluse puhul seletas ITF'i peasekretär Edo Fimmen oma kirjas 14. veebruarist s. a., mis määratud kõigile ITF-i kuuluwatele organisatsioonidele, muuseas järgmist: „Kahjuks otsekohene praktiline abiandmine meie poolt on raske, wõimata... Võitlust Austrias peab austerlaste endi hooleks jätma.“

Ka see pole juhus, kui ITF saab toime sarnase häbiteoga, et ajal, kui üks seksioon kuulutab wäljastreigi, teiste seksioonide juhid lasewad streigimurdmise töid teha. Meie juhime tähelpanu asjaolule, et soome ja läti merimeeste streigi puhul Inglise „TRANSPORT AND GENERAL WORKERS UNION“ esimees Bevin (ITF'i täitwa komitee liige), Rootsi transporttöölise ühingu esimees Lindley (ka ITF'i täitwa komitee liige) ja teised tuntud ITF'i juhid käskisid soome ja läti streigimurdjatega laewu laadida ja lossida

Edasi meie tuletame meele, et 3 kuud wältnud Dünkircheni sadamatöölise lockouti puhul lasksid kohapealsed belgia ja prantsuse ITF'i juhid laewu, mis Dünkirchenist laadimata ja lossimata Antwerpeni ja Calais'sse saadeti, seal laadida ja lossida.

Mitte parem kui rahvusvahelise solidaarsusega, pole lood ka ametiühisustes endis: igasugused liikmetelt õiguste wõtmised, siseametiühislike demokraatia likwideerimine, paremate meeste wäljahitmine — see kõik wiib sinna, et ametiühisustest kui klassiwõitluse organisatsioonidest saab ikka enam ja enam kapitalistliku süsteemi toetuse orgaanid.

Need on ainult mõned näited praeguse ITF'i juhtimise „hiiglategudest“.

Kus on selle põhjus, et ITF'i juhid teostawad proletariaadi internatsionaalse solidariteedi asemel tegelikult streigimurdmise poliitikat?

Selle poliitika põhjus, mil pole midagi ühist proletariaadi huwide kaitsemisega, seisab selles, et ITF'i juhatus (kui ka Amsterdami ametiühisuste internatsionaali juhatus) ajab klasse koostöötamise poliitikat ja näeb oma peaülesannet kapitali wõimuwalisuse päästmises. Kes sarnast poliitikat teostab, see seab kodanluse huwid kõrgemale kui proletariaadi huwid.

See pole kaugeltki erandlik juhus, waid omaks wõetud meetodi tagajärg, et hollandi transporttöölise keskliidu juht 1933. a. juunis-juulis soowitas merimeestele wastu wõtta palgaalanduse ja asus ise awalikult streigiwastasele seisukohale.

Kahjuks on see tänapäewa tõsiasi, et praegused ITF'i juhid on ainult sõnades radikaalsed, kuna tegudes mitte. Kui Prantsusmaa töörahwas asus 12. veebruaril s. a. fashismi pealetungi wastu üldstreiki korraldama, esitasid prantsuse raudteelaste ITF'i juhid üheminutilise streigihüüdsõna (wastandina 24-tunnilisele hüüdsõnale), et sellega kõigi tööstusharude töölise ühiswäerinda saboteerida.

Meie kõik teame, et ITF wõttis omal ajal wastu kolawa resolutsiooni wõitluseks 8-tunnilise tööpäewa eest merel. Tegelik elu aga näitab, et ITF'i

juhid praktiliselt aitavad tööpäewa laewadel pikendada, meeskondade arwu vähendada ja kapitalistlikku ratsionaliseerimist sadamaetwõtetes ja raudteel läbi wiia. Siin üks näide: See oli Erik Jakobsen, endine Daani Kütjate ühingu esimees (ITF'i täitwa komitee liige), kes osa wõttis walitsuse komisjonidest, kus Jakobseni heakskiitmisel töötati wälja meeskonna alammäära seadus, mis tuntawalt vähendas meeskondade koosseisu daani laewadel.

Keegi ei waidle sellele wastu, et ITF, peale Hitleri wõimuletulekut, kuulutas wälja saksa kaupade boikoti, kuid samati ei saa ka wastu waielda, et ITF'i juhid saboteerisid täiesti maha haakristiga laewade wastased sadamatöölise aktsioonid, ja näiteks Norras ähwardasid sadamatöölisi selle eest liidust wälja lüüa ning töökohast eemaldada, kui nad haakristi wastastest aktsioonest osa wõtawad.

Nende ja teiste tõsiasiade alusel on meie organisatsioonide liikmed seadnud üles küsimuse:

Kas on ITF weel tänapäew transporttöölise wõitlusinternatsionaal wõi mitte?

Seltsimehed, need transporttöölised, kelle nimel meie teie poole pöörame, deklareeriwad: Meie ei taha, et teistel maadel korduksid Saksamaa sündmused, et ka meie ametiühisused fashistlikkude terroribandede poolt häwitatakse nagu sündis see Austrias, kus raudteelaste ühing mitu nädalat enne üldstreiki Austria ITF'i juhtide poolt ilma wastupanuta „isamaalikk“ wäärinda lülitati. Meie ei taha, et tuhanded meie paremad wõitlejad kontsentratsiooni laagritesse tassitakse. Meie tahame oma ametiühisuslisi organisatsioone ülesehitada, wõitluswõimelisteks teha, neid jälle klassiwõitluse alusele wiia ja ainuüksi proletariaadi teenistusse panna. Meie tahame tööliste üksmeelt wõitluseks.

Et oma elujärje parandamiseks abinõud tarwitusele wõtta, et leida ühised teed ja wahendid kapitali, fashismi pealetungide tagasilöömiseks ja orjastuskorra murdmiseks, et ITF'i praeguste juhtide kapitalisoonipoliitikale wastu astuda, selleks oleme oma kätte wõtnud kõikide ITF'i organisatsioonide erakorralise konwerentsi kokkukutsumise algatuse. Meie moodustasime ka initsiatiiv-komitee, kes ettewalmistab rahwuswahelise konwerentsi pidamist, sest meie teame, et praegune ITF'i juhatus ise püüab kõrwale hoida oma poliitika paljastawat päewawalgele toomisest. Kuid meie teame ka, et kõik need ITF'i kuuluwad organisatsioonid, kes juba tüdinud on alatiseast allawandumisest kapitali pealetungide ees, kes tahawad niihästi ITF'ile kui kõigile transporttöölise ühingutele wõitluswõimelist Internatsionaali ja wõitlustahelist juhtimist — kõik need toetawad meie algatust.

Igal ametiühisuse organisatsioonil on õigus saata konwerentsile oma saadikuid, kuid selle eeltingimusega, et nad oleksid liikmete endi poolt walitud ja wõiksid seega esitada hulkade tahtmist.

Meie teeme ettepaneku, et ITF'i organisatsioonide erakorraline konwerents

tuleks kokku mitte hiljem kui nowembris 1934. a. järgmise kahe päewakorrapunktiga :

- 1) Kuhu on wiinud ITF'i kapitulatsioonipoliitika?
- 2) Kuidas kindlustada transporttöölise streigiwõitluse rahvuswahelist juhtimist ja toetust?

Samal ajal, kui meie kutsume üles ITF'i kuuluwate ühingute merimehi, sadamatöölisi, raudteelasi ja maatranspordtöölisi walima saadikuid rahvuswahelisele konwerentsile, teeme ühtlasi ettepaneku: luua kõigist rahwustest ja ametiühisustest transporttöölise ühine wõitlusrinne laewadel, sadamates, raudteetöökodades ja raudteesõlmpunktides järgmiste nõudmiste eest rahvuswahelise wõitluse organiseerimiseks:

Igasuguse otsekohese ja kaudse palgaalanduse wastu! Nõuame palga tõstmist! Ühesuguse töö eest ühesugune tasu! Kapitalistliku ratsionaliseerimise ja masilise wallandamise wastu! Töö kindlustamine! Täied meeskonnad laewadele! Täied wahetused sadamatöödel! 7-tunniline tööpäew raudteel ja sadamas, 8-tunniline waht merel ilma palgawähendamiseta! Merimeeste ja sadamatöölise töölewõtmine kindlas numbrijärjekorras! Töötutele tööd täie palganormi alusel! Igasuguse sotsiaalkindlustuse kärpimise wastu! Täielik sotsiaalkindlustus riigi ja ettewõtjate kulul!

Klasside leppepoliitika wastu! Faschismi ja ühingute faschiseerimise wastu! Koosolekute, ajakirjanduse ja streigiwabanduse eest! Kõigi tagurliste seaduste ja transpordi militariseerimise wastu! Sõjawarustuse weo takistamise eest! Wõitluse ja streigi tegeliku rahvuswahelise toetuse ja proletariaadi solidaarsuse eest!

Meie teame, et kapitali ja faschismi pealetung saab ainult siis murtud, kui meie iga — ka kõige wäiksema katse puhul — meie olukorda halwendada, wastame wõitlusega. See nõuab, et wõitlused oleksid hoolega ettewalmistatud, et neid peetakse klassiwõitluse alusel; see nõuab, et looksime ühise wõitlusrinde teiste ühingute liikmete ja organiseerimata seltsimeestega tööstuste ja territooriumi põhimõtte järgi, niihästi rahvusliselt kui rahvuswaheliselt; — see nõuab, et ühiswõitlusrinne teostatakse merimeeste, sadamatöölise, raudteelaste ühiste wõitluskomiteede, faschismi wastaste kaitseorgaanide walimisega; see nõuab otsustawate lahingute andmist igasugusele streigimurdmisele, faschistlikkude bandede terrorile ja kõiksugustele wõitluse takistajatele; — see nõuab, et streigiwõitluseks saab toelik rahvuswaheline toetus organiseeritud; et kapitulatsioonipoliitika asemele meie organisatsioonid järjekindlalt klassiwõitluse poliitikat ajaksid.

Merimehed, sadamatöölised, raudteelased, sisewete laewamehed ja maatranspordtöölised!

Meie endi organisatsioonis peab selge liin olema; meie peame lõpu tegema „wähema pahe“ poliitikale kui tahame tagajärjericikalt wastupanna klassiwaenlase peale tungile ja fashistlikule orjastuspoliitikale.

Wõtke seisukoht selle awaliku kirja suhtes! Kutsuge kokku koosolekud igas ühingus ja selle osakonnas! Andke oma nõusoleku seletused ITF'i organisatsioonide erakorralise kongressi kokkukutsumiseks! Walige oma esitajad initsiatiivkomiteesse ja saatke saadikud konwerentsile! Ärge laske end eksitada Fimmeni, Baumanni, Lindley ja ko wasakpoolsetest petlikkudest sõnakõlksudest! Tehke lõpp oma ühingu juhtide kapitulatsioonipoliitikale! Ühendage omad jõud wõitluswõimeliseks transporttöölise internatsionaaliks, et tagajärjericikalt oma eluhuwisid ja poliitilisi õigusi kapitali ja fashismi wastu kaitsta.

Elagu wõitlus ja rahwuswaheline transporttöölise solidaaarsus!

Kopenhageni nõupidamisest osawõtnud organisatsioonid. (Järgewad organisatsioonide allkirjad, kus muuseas prantsuse sadamatöölise, läti merimeeste liidu, hollandi, inglise j. t. maade mitmesugused transporttöölise organisatsioonid.)

WIIMASED SÜNDMUSED EESTIS JA MERIMEESTE ÜLESANDED

Wiimase kuu jooksul on Eestis olnud terve rida kaugele ulatava tähtsusega sündmusi.

12. märtsil kuulutas presidendi asetäitja Konstantin Päts uue põhiseaduse alusel saawutatud wõimuga sõjaseisukorra wälja ning määras mõisniku ja pangadirektori Laidoneri wägede ülemjuhatajaks. „Wabadussõjalaste“ liit suleti, kõikide poliitiliste parteide tegewus katkestati, koosolekud, meeleadused, streigid keelati.

Pärast neid esialgseid samme lükati määramata ajaks edasi presidendi ja riigikogu walimised, awaldati rida dekreete sõjawäe ümberkorraldamise, külakurnajatele mitmesuguste preemiate maksmise, riigiteenijate palgaalandamise jõussejätmise, maksude ümberkorraldamise kohta, mille läbi maksukoorem weel enam (kaudsete maksude näol) kehwa inimese turjale laotakse.

Ettewalmistamisel on weel terve rida dekreete, mida Päts maksuma tahab panna oma diktatuuri kindlustamiseks. Töötuid tahetakse sunduslikult maale külakurnajate juure tööle saata, riigiwõim riigiteenijate ja ametnikkude üle muudetakse piiramatuks, piiratakse weel enam ajalehtede wäljaandmise võimalusi jne.

Ühenduses kõige sellega on alanud rewolutsiooniliste töölise kõwendatud tagakiusamine. Pärnus wangistati aprilli algul kolm sadamatöölis ja endine poliitwang Tarkpea. Wene töölisi ja talupoegi saadetakse piiriäärset

ribast oma elukohtadelt wälja. Piiriwalwele on tegelik õigus antud piiriäärsete wene tööliste ja talupoegade kohtuta mahalaskmiseks. 1. aprillil tapeti piiriwalwurite poolt jällegi kaks wene kehwa talupoega. Kogu kodanline ja sotsline ajakirjandus kiitis selle mõrtsukatöö täiesti heaks ning ei leidnud mõrtsuka ülistamiseks küllalt sõnu.

Mis seisab kõigi nende sündmuste taga?

Kodanline ja sotsline ajakirjandus teeb määratu suurt kisa, et Päts ja Laidoner on päästnud demokraatia faschistide eest, tehes sellega kogu Eesti rahwale määratu heateo.

Kuidas on asi tõeliselt?

Klassiteadlikkudele töölistele oli teada, et „wabsid“ juba ammugi riigipöret ettewalmistasid. Selleks löid „wabsid“ endile lööksalku, asutasid oma löökrühmi sõjawäkke, politseisse, kaitseliitu ja riigiasutustesse. Nad tahtsid wõimu haarata selleks, et faschistlist diktatuuri maksa panna Saksamaa eeskujul, muuta Eestimaad Saksamaa asumaaks ja Eesti töölisi ning talupoegi Hitlerile suurtükilihaks tema sõjakäigul N. Liidu wastu. „Wabside“ diktatuur oleks toonud töörahwale ennenägemata kurnamist, nälga, faschistlist terrorit, tapmisi ja piinamisi. Teades seda, olid klassiteadlikud tööliselised ainukesed, kes tõeliselt, kogu jõuga „wabside“ wastu wõitlesid.

Pätsidel, Laidoneridel, Tõnissonidel, Reidel ja Astidel ei ole ega wõigi midagi selle wastu olla, et töörahwa kurnamist ja nälga suurendatakse, terrorit ja surwet kõwendatakse ning N. Liidu wastase sõja ettewalmistamist kiirendatakse. Pätsid, Laidonerid ja Reid wõiwad seda ainult terwitada, sest see on kogu aeg nende poliitika olnud. Ja sellepärast polnud Pätsid, Laidonerid, Reid mitte sel põhjusel „wabside“ diktatuuri wastu.

Pätsid, Laidonerid ja Reid ning nende seljataga seiswad kogud, keskera-kond ja sotside partei olid „wabside“ diktatuuri wastu ainult sellepärast, et „wabsid“ tahtsid Hitleri eeskujul kogu wõimu täielikult oma kätte saada, tahtsid Pätsid, Laidonerid, Reisiid wõimu juurest natukene kaugemale tõjuda, tahtsid parlamendi jäänuseid täielikult kõrwaldada, tahtsid nähtawasti sotsdem parteid üldse sulgeda ning wälispoliitiliselt tahtsid nad täielikult liitu astuda Saksamaaga ja Eestimaad Hitleri asumaaks muuta.

See oli, millega wanad kodanlised parteid leppida ei tahtnud.

Wanad kodanlised parteid, kes on samuti faschistlise suurkananluse esitajad, tahtsid ise faschistlist diktatuuri teostada ja juhtiwat osa selles diktatuuris oma kätte saada. Töörahwa hulkade petmiseks tahawad nad oma diktatuurile mõningaid tühiseid demokraatlisi hilpe järele jätta. Sotside parteid tahawad nad alles hoida, sest nad teawad, et sotsdem juhid on kõige paremad kodanlise korra kaitsjad, kuna aga sotsdem partei sulgemise järele wõiwad reformistlised tööliselised täielikult kommunistide juure üle minna. Wälispoliitiliselt toetuwad wanad kodanlised parteid Inglise imperialismile, kuid soodsate tingimiste juures on nad walmis looma ka igasuguseid kõige kaugemaleulatawaid kokkuleppeid Saksa imperialismiga.

Ja sellepärast walmistasid kõrwuti „wabsidega“ faschistlist diktatuuri ette ka wanad kodanlised parteid, eesotsas Päts ja Laidoner.

Nüüd on Päts-Laidoner faschistlise diktatuuri teostanud. Mitte mingisugusest demokraatia kaitsmisest pole siin juttugi.

Kui Päts ja Laidoner oleksid piirduda tahtnud ainult demokraatia kaitsmisega, siis oleksid nad pidanud võimsa löögi sihtima „wabside“ pihta, parunid ja kõik saksa faschismi agendid maalt välja kihutama, „wabside“ juhid tõeliselt türmi panema, mitte aga nendega pimesikku mängima, kõik „wabsid“ riigiasutustest, sõjawäest ja politseist välja kihutama, töölisteorganisatsioonide täielise tegewusewabaduse andma ja kõik kitsendused töölisteorganisatsioonide vastu kaotama, wangistatud ja kinnimõistetud tööliselised türmidest välja laskma, töölisteliikumise tagakiusamise lõpetama, töölistele sõna-, trüki-, ühinemise- ja streigiwabaduse kindlustama, tööliste palkasid tõstma, kehwide talurahwa hulkade seisukorda kergendama, igasugused nõukogudewastased sepitsused lõpetama jne. Kõige selle asemel sihib Päts kogu oma diktatuuri ainult ja ainult töölisteklasi ja töörahwa vastu. „Wabsidele“ teeb Päts silmi. „Wabside“ juhte hoiab ta ainult selleks kinni, et nende võitlust nõrgendada, et sundida neid enesega kaasa töötama, oma diktatuuri toetama ja ühisel revolutsiooni vastu võitlema. Mitte midagi muud ei taha Päts „wabsidelt“.

„Wabside“ meelitamiseks paigutab ta neid ühelt soojalt kohalt teise, katsudes neid kõigiti oma diktatuuri toetajateks võita. Terwes reas põhiküsimustes teostabki Päts juba „wabside“ programmi. Laidoner tunnistas „wabside“ awaliku programmi väga heaks ja peab tarwilikuks selle teostamise. Pätsi programm on faschistlise suurkodanluse programm. Pätsi programm on töölisteklasi metsiku kurnamise, naljutamise, faschistlise terrori ja nõukogudewastase sõja ettevalmistamise programm. Pätsi diktatuur on faschistlise suurkodanluse diktatuur. Päts teeb kõik, et seda diktatuuri kindlustada.

Ja sellepärast on töölisteklasi waja sama otsustawalt võidelda Pätsi-Laidoneri faschistlise diktatuuri vastu, nagu „wabsideltki“ tulewa faschistlise diktatuuri vastu.

Millega on see seletataw, et „wabsidelt“ korda läks lühikese aja jooksul suureks jõuks kaswada ja nüüd Pätsil ja Laidoneril korda läks faschistlist diktatuuri maksuma panna?

See on sellega seletataw, et sotsialdemokraatlikud juhid kogu aeg kodanlusega kokkuleppe poliitikat ajasid ja töölisteklasi võitlust ära andsid. Tuletatagu ainult meelde kõiki neid lugematuid äraandmisi. S-d juhtide äraandliku poliitika tagajärjel pääsis kodanlus töölisteklasi üle võidule. S-d juhid on igasugust töörahwa võitlust, nagu palgawõitlusi, streike, meeleafaldusi, töötute võitlust jne, kodanluse vastu nurja ajanud. S-d juhid on alati ära öelnud töörahwa ühise wäerinna loomisest faschismi vastu. „Wabside“ põhiseaduse läbimineku järele kutsusid s-d juhid töörahwast uuele olukorrale võitlusetä alluma. Päts ja Laidoner panid oma diktatuuri maksuma s-d juhtide kõige otsekohesemal ja aktiivsemal toetusel.

Ainult klassiteadlikud tööliselised on organiseerinud tõelikku võitlust igasuguse faschismi vastu, toogu seda Larka ehk Päts-Laidoner.

Ühenduses sellega, et rewolutsioonilised tööliselised hindawad Pätsi-Laidoneri diktatuuri kui fashistlist diktatuuri ja kutsuwad töölisi wõitlema selle diktatuuri wastu samuti, nagu „wabsideltki“ tulewa diktatuuri wastu, teeb kodanline ja sotsiline ajakirjandus kisa, nagu toetaksid rewolutsioonilised tööliselised „wabse“. See on jõhker wale. Rewolutsioonilistel töölistel on oma klassipoliitika. See poliitika on sihitud igasuguse fashismi ja kodanluse diktatuuri ning selle diktatuuri kaitsjate ja toetajate (sotside) wastu. Rewolutsiooniline töölisteklass ei lähe kaasa ei „wabsidega“, ei Pätsidega ega tema toetajatega, sotsidega. Töölisteklass wõitleb kõikide oma orjastajate wastu. Töölisteklass wõitleb nii Saksa kui Inglise imperialismi agentide wastu. Töölisteklass näeb oma wabanemist ainult kodanluse kukutamises ja nõukogude wõimu maksmapanemises ja wõitleb selle eesmärgi eest. Sellepärast on waja paljastada kõige otsustawamalt kodanlise ja sotslise ajakirjanduse walet ning selgitada merimeestele ja sadamatöölistele, et tööliselised ei tohi toetada ei „wabse“ ega Pätsi-Laidoneri, ei Reid.

Milles seisawad selles olukorras töölisteklassi ülesanded, merimeeste ja sadamatööliste ülesanded?

Wõitlust „wabside“ wastu tuleb endiselt jätkata ja kõwendada. „Wabside“ wõimuletuleku hädaoht pole kõrwaldatud, sest Päts wõitleb „wabside“ wastu poolikute abinõudega. Pole wõimata, et Päts wannub „wabsidele“ alla ehk loob nendega bloki. Ainult töölisteklass oma rewolutsioonilise wõitlusega wõib „wabs-fashismi“ puruks lüüa.

Pätsi-Laidoneri fashistline diktatuur toob töölisteklassile seisukorra halwenemist, kurnamise suurenemist, töötute näljutamist, fashistlist terrorit, wii-mastegi õigustejäanuste ärawõtmist. Pätsi-Laidoneri diktatuur walmistab ette nõukogude-wastast sõda. Sellepärast tuleb merimeestel ja sadamatöölistel ühes kogu töölisteklassiga kõigi jõududega Pätsi fashistlise diktatuuri wastu wõidelda.

Wõidelda palkade alandamise wastu, nende kõrgendamise eest!

Wõidelda töötute näljutamise wastu, töö ja leiwa eest!

Wõidelda sõna-, trüki-, ühinemise-, streigiwabanduse eest!

Wõidelda Nõukogude Liidu kaitsemise eest!

Streigiwõitlust tuleb veel süstemaatilisemalt ja wisamalt ette walmistada.

Selle wõitluse pidamiseks on waja veel enam oma organisatsioonid kõwendada, neist sotslisi juhtisid minema kihutades ja neid tõelisteks klassi-wõitluse organisatsioonideks muuta.

Koikidel laewadel, sadamates tulewad luua ISH grupid.

Merimeeste ja sadamatööliste ühine wäerind kogu wõitlewa töölisteklassiga veel tugewamaks!

Ühine wäerind rewolutsiooniliste ja reformistliste merimeeste wahel kõikumata kindlaks wõitluses fashismi ja äraandliste sotsliste juhtide wastu.

Ainult otsustawa wõitlusega igasuguse fashismi wastu, proletariaadi wõinu eest, wõib töölisteklass pääseda kurnamisest, näljast ja fashistlisest terrorist.

DAANI MERIMEHED STREIGIWAD!

Mitte üks eesti merimees streigimurdjaks!

12. aprillil hakkasid daani merimehed streikima. Toimepandud streigihääletusel hääletas rõhuw enamus kütjaid ja dekimehi streigiwõitluse poolt. Kuigi sotslik Stauningu walitsus tunnistas streigi „seadusewastaseks“, ei kohutanud see mehi otsuses. Streikijate peanõuded on: 1) Daani kroonikursi wäärtuse allalöömisest tekkinud kahju ulatuses palgatõstmine, 2) Madrustele 3 wahti, täied komandod, 3) Töölewõtmine ühingu kaudu.

Olgu eesti merimehed teadlikud selles wõitluses ja — mitte ühtegi eesti merimeest streigimurdjaks daani laewale!

MERIMEESTELE KÜLM HAUD, LAEWAPARUN PIGISTAB MILJONEID!

„Stella“ hukkamisel uppus 3 merimeest

Hädaohtudega seotud laewanduskapitali orjamine nõudis 25. märtsil s. a. jällegi 3 eesti merimehe elu. Need on: Eduard Sass, Paul Nowgorodkin ja Georg Liipa.

Inglise kanalis paksu uduga jooksis soome aurik „Bomersund“ eesti a/l „Stellale“ otsa ja ajas selle ühes nimetatud kolme merimehega merepõhja.

Nüüd, kus enam keegi kapitali ohwitele elu tagasi ei saa anda, on otse jõe kuulata, kuidas laewaomanikud raiperonkadena õnnetusest püüawad endile suuremaid miljoneid wälja pressida. Ja seda tahetakse näljapalkade eest elu kaotanute omaksete ja kannatada saanud muu meeskonna arwel.

Bergmanni ja Ko laewaari, kellele kuulus „Stella“, tõstab järjekindlalt oma kahjutasu nõudesummat, wähendades sellega ohwite perekondade ja ellujäänud meeskonna kahjutasu wõimalusi. Kui peale laewa hukkamist Bergmann nõudis kõigest 5000 naelsterlingit kahjutasu („Waba Maa“ 28. märtsist), siis warsti „tõuseb“ see summa 12000 naelale ja Antwerpeni merekohtu puhul nõuab ta juba oma kahju 22000 naelsterlingu suuruses summas. Kas on siin tarwis weel lähemaid seletusi! Eergmann ise ütleb selge sõnaga, et kogusumma, mis aresti alla pandud „Bomersundilt“ ja laewa kindlustuse arwelt saada wõib, on märksa wäiksem (—umtes 10000 naela) kui laewa, laadungi ja ohwri perekondade kahjusumma kokku. Järelikult, laewa kahjusumma oli tarwis selleks 22000 naelsterlinguni üleskruwida, et siis wõimalikult terwet saadaolewat summat üksi endale ahmida ja ohwite omakseid lasta suu puhtaks pühkida.

Et see klassiwaenlase saagisepitsus on, seda tõendawad ka objektiivsed andmed. Nimelt, 36 aastane, 3158 tonniline wana laewaloks oli kinnitatud Hamburgis Georg Dunckeri juures 7500 naela eest. (Hiljem „tõstis“ Bergmann ka selle summa 13000 naelale.) Kuid isegi see kinnitussumma on märksa kõr-

gem kui sarnased laewad müügihinna järgi maksawad. Laseme tõendada seda wäidet laewaomanikkude endi esimaadlejal Maasikul „Päewalehe“ „Maandusringwaates“ järgmiste sõnadega: „Näiteks praegu on wõimalus wõrdlemisi korralikke 15—20 aastaseid, 3000 tonnilisi laewu osta umbes 5000 naela eest“. („Päewaleht“ nr. 60 s. a.) Kui juba „Stellast“ poole uuem laew maksab 5000 naela, kust wõtab Bergmann oma nominaal-kahjusumma 22000 naela? Kas ei ütle see, kuhu saagiröowli koer on maetud!

Kui kõige selle alatuse puhul leiad weel kodanlisest ajakirjandusest odawas leinaraamis kuulutuse, et „Ernst Bergmann ja Ko laewakontor mälestab sügawas kurbuses õnnetut surma saanud Georg Liipat, Eduard Sassi ja Paul Nowgorodkini“, siis näed, kuidas kiskja peidab oma hüüäne küüned „leinaloori“ taha, et awalikkuse eest warjata oma tõsist palet

Ja mis nime sellelegi anda, kui ellujäänud meeste kahju, mis sugugi väike pole, „kustutatakse“ ainult kinnitusseltsi 450 krooniga. Töökoha „muretsemiseks“ aga kirjutatakse kogu „Ellindi“ meeskond maha, kes sellega omakord wiletsusse paisatakse. See on klassiwaenlase alatu küsimuse lahendamine.

Tarwis on kõwendada klassiwõitlust, tarwis on laewaparanite ülbustele ühiselt wastu astuda, et nad meiega mängida ei saaks.

L. T.

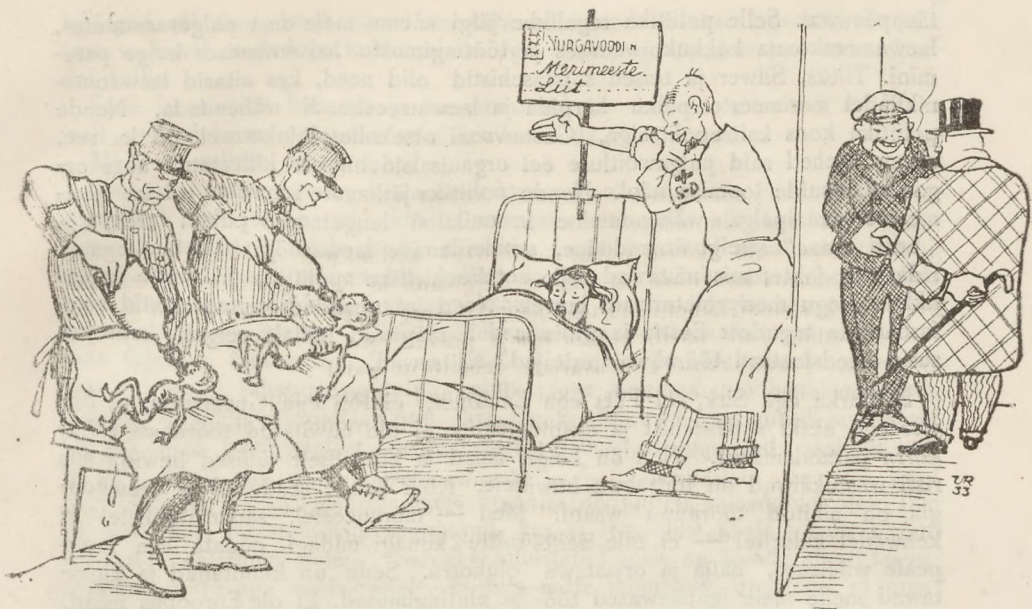
WÕITLUSELE OMA OLUKORRA PARANDAMISE EEST!

Eesti suurkodanluse ässad—Päts ja Laidoner—istuwad sotsfaschistide aktiivsel toetusel teise „wabariigi“ walitsemise pukis ja jagawad suure suuga tööd, maad, leiba, suuri sissetulekuid, wäikseid wäljaminekuid, wabadust ja õigluse kaitset kogu rahwale.

Millest niisugune heldesüdamlikkus? Kas siis tõesti töörahwa wiletsus, nälg ja orjastatud olukord on läinud nende „esimeste kodanikkude“—loe esimeste rahwaröowijate—südameteni?—Ei, ja tuhat korda ei! Siin on tegemist ainult töörahwa petmise ja uute orjastamise wiiside teostamisega. Kodanlus ja sotsfaschistid waigistawad ja pimestawad selleks töörahwast, et igasuguse demagoogiaga tema tähelpanu kõrwale juhtida hädaohust, mis teda waritseb.

Pätsi-Laidoneri faschistlik diktatuur, mille nad teostasid inglise imperialistide nõudmisel ja wabsfaschistide põhiseaduse alusel teise „wabariigi“ näol, ei teostatud mitte töörahwa, waid suurkodanluse ja finanskapitali huwes. Tööstöörühmsid ei tühjendata mitte töötute, waid hallparunite ja teiste tööjou ekspuataerijate huwes. Inglise laewu ei tooda Eesti lipu alla sõitma mitte merimeeste, waid laewaomanikkude sissetulekute suurendamiseks.

Pätsi, Laidoneri ja nende taga seiswaid parteisid, nende lubasid ja nende tegusid on eesti töörahwas näinud, kuulnud ja wäga walusana tunda saanud omal turjal juba 16 aastat. Eesti töörahwal ei tule loota neilt diktaatoreilt mitte midagi peale werise terrori ja keskaja orjastuse. Meile on ka täiesti

Laewapärün: Kui see Merimeeste Liidu arstimine ikka sotsidest tohtrite kätte edasi jääks... olen kindel, et nad seda meile nii wastumeelt Liitu siiski meile soovitawas waimus edasi arstiwad....

Lodjakapten: Kuulen hea meelega, härra... püüan kõik selleks teha, et see ikka nii jääks...

selge sotsfaschistliku Brookusmäe mustabörse spekulantide poliitika, Rei, Asti ja Martnaga eesotsas, kes laulawad „hosiannat“ Pätsi-Laidoneri faschistlikule diktatuurile, kes kogu jõuga aitawad suurokodanlusel töörahwast orjastada, töörahwa palkasid kärpida, töötingimusi halwendada, tööliste wõitlust oma olukorra parandamiseks nurja ajada ja kapitalistlikku kurnamise korda kindlustada.

Meie, merimehed, tunneme neid ja nende partei jüngreid oma palga, töötingimuste ja olukorra arwel väga hästi. Samuti sadamatöölised, tööta merimehed ja keskmik-, kehwik-kalurid koos kogu eesti töörahwaga näewad ja tunnawad oma igapäewase leiwakoорukese arwel, kelle huwisid need mehed kaitsewad ja kelle wastu nad wõitlewad.

Meie mäletame ja tunneme väga hästi Brookusmäe sotsfaschistide poliitikat „Merimeeste Liidus“ ja teistes merimeeste kutse-organisatsioonides kuni

tänapäewani. Selle poliitika tegelikke jälgi näeme meie oma palgaraamatutes, laewameeskonna kokkukuivamisest ja töötingimuste halvenemisest kõige paremini. Tiitus, Silwer ja teised sotsfaschistid olid need, kes aitasid laewaomanikkudel merimeeste palku kärpida ja laewameeskondi vähendada. Nende poliitika koos kaitsepoliitiseiga, Gustawsoni otsekohesest juhatusel, oli ka see, et merimehed said palgawõitluse eel organisatsiooniliselt killustatud uute organisatsioonide loomise näol. Nende poliitika jätkamise saawutus oli ka merimeeste reaalpalga vähendamine kroonikursi langetamise puhul, „Mai“ ja „Eesti ranna“ streigi äraandmine, wusserdamine laewasöögi hääletamisega ja rida teisi fakte, mis näitawad selle sotsfaschistliku poliitika jätkamise kahjulikkust kogu meriproletariaadi huwes. Need ja tuhanded teised faktid sotsfaschistide tegudest Eestis ja välismaadel räägiwad küllalt selgelt, kelle kasusid needsinatsed töörahwa „esitajad“ kaitsewad.

Ei Larka ega Sirk, ei Päts ega Laidoner, ei Rei ega Gustawson, ei Silwer ega ükski sotsfaschist ja ekspluataator ei ole huwitatud töörahwa seisukorra parandamisest. Neil on kõigil omad ja klassiliselt ühised huwid, mis risti wastukäiwad on töörahwa huwile. Kõik nende seadused ja demagogia on sihitud töörahwa vastu. Meil — merimeestel, sadamatöölistel ja kehwadel kaluritel — ei tule neilt mitte kunagi midagi oodata ega lootada peale wiltsuse, nälja ja orjastawa olukorra. Seda on kinnitanud ja kinnitawad meile meie igapäewased töö- ja elutingimused. Ei ole Euroopas maad, kus merimeeste palgad oleksid nii madalad ja töötingimused nii wiltsad kui on sini-must-walge kaltsu all sõitwatel laewadel. Palgad on näljasedid, söömine on omal kulul, tööpäew kestab 12—18 tundi, puudub kollektiiwleping, puudub töökaitse seadus, puudub sotsiaal-kindlustus, ületundide eest tihti ei maksta jne. jne. Samal ajal aga laewaomanikud kaswatawad kukrut. Nende oma jutu järgi andis eesti kaubalaewastik 1933. a. „puhast“ walutat niipalju, et võib osta jurde üle kolmekümne 3000—4000 br. r. tonnilise laewa $4000 \times 30 = 120.000$ br. r. tonni. Wäga ilus: 130.000 tonniline kaubalaewastik teenib „puhast“ walutas aasta jooksul 120.000 tonnilise kaubalaewastiku wõrra. Selle juures aga ise kaagutawad prahi hinna madalusest ja laewade pankrotti jäämise hädahust. Kas võib hääbematumat ja metsikumat merimehe rõõwimist veel olla? Ja sellele aitawad kaasa kõik meie kutseorganisatsioonide sotsfaschistlikud bürokraadid.

Kus on siis wäljapääs?

Ainuke wastus sellele on: wäljapääs tuleb võita meil omal ägedas wõitluses. Keegi teda meile ei anna ilma wõitluseta.

ISH, ainuke weetranspordi proletaarlaste wabastamise eest wõitlew organisatsioon, on näidanud ja näitab meile õige tee wabanemisele sellest orjastatud olukorrast. Tarwis on koonduda ISH eesti sektsiooni ümber, astüdes Eestimaa weetransporditöölise rewolutsioonilise opositsiooni liikmeks, luua igasse laewa ja sadamasse opositsiooni grupid ja astuda wõitlusse nende juhtimisel.

Kewadine laewasõidu hooaeg algab. Kõikide laewade kohta on prahtide

lepingud sõlmitud. Isegi vanad roostetanud künad kistakse lagedale, et rohkem valuutat wedudega kokku ajada. Iga minut, iga tund on laewaomanikkudel kallis.

Seda laewasõidu hooaega ja laewaomanikkude kalleid minuteid tuleb ka meil oma olukorra parandamiseks ära kasutada.

Mida on selleks tarwis teha?

Meil on tarwis, esiteks: kewadised kutseorganisatsioonide juhatuste ümberwalimised tulewad läbi wiia kindla enesearuwustuse tule all. Iga kutseorganisatsiooni juhatusest tuleb nõuda täielikku ja põhjendatud aruannet juhatuse tegewusest. Tuleb armuheitmata paljastada ja organisatsioonist minema kihutada igasugused närukaelad ja prowokaatorid, kes on julgenud pugeda merimeeste huwe „kaitsema“. Tuleb jäädawalt organisatsioonidest minema kihutada Ojassoo, Gustawson, Silwer, Paju, Kuuseoks ja kõik teised nende sarnased. Uutesse juhatustesse tuleb walida kõige ausamad, wõitlustahtelisemad, klassiteadlikud meriproletaarlased, kes tagasi tõrjuwad igasugused juudaseelikid ja alatud meriproletaarlaste mahasahkerdamise ettepanekud ükskõik kust ja kelle poolt nad ka ei tuleks.

Teiseks: tarwis likwideerida meie organisatsiooniliselt killustatud olek „nagu waenuliste metsrahwaste suguharud, kes ei leia ühist keelt waenlase—kapitalisti—pealetungi puhul“. Sarnane killustatud olek on kasuks ainult laewaparanule, mitte aga merimeestele. Ei tule mitte minutikski unustada, et organisatsioonis on jõud. Sarnane killustatud olek tuleb likwideerida. Selleks arutame igas laewas küsimuse läbi ja nõuame oma kutseorganisatsiooni juhatusest liitumist ühiseks wõimsaks merimeeste organisatsiooniks.

Kolmandaks: tarwis on kohe igas laewas ja igas sadamas streigi ettewalmistamisele asuda. Selleks on laewameeskondadel tarwis sadamatöölaliste ja tööta merimeeste koosolekud kokku kutsuda, neil koosolekutel praegune olukord läbi arutada, nõudmiste programm wastu wõtta ja streigi eeltööde edaspidiseks jatkamiseks tegewuskomiteed walida. Tegewuskomiteede ülesanded oleksid: wastuwõetud nõudmised kutseorganisatsioonide juhatustele, teistele laewameeskondadele ja „Majaka“ toimetusele teatawaks teha. Kutseorganisatsioonide juhatustelt tuleb merimeeste, sadamatöölaliste ja tööta merimeeste üldkoosolekute kokkukutsumist nõuda, kus praegune seisukord läbi arutatakse, streigi küsimuste kohta otsused ja nõudmiste programm wastu tuleb wõtta. Missugused on meie nõudmised? Need nõudmised on meile kõikidele väga hästi teada. Nad on juba „Majakas“ ja ISH-i eesti sektsiooni üleskutsetes wälja kuulutatud!

Nõuame palgakõrgendust Lääne-Euroopa merimeeste palkade tasemeni!

Nõuame kollektiivlepingut, millise laewaomanikud oleksid kohustatud wõtma munsterolli tegemise aluseks!

Nõuame laewasõõki ainult kindlate normide alusel, täieliku meeskonna kontrolli all ja ilma vähemagi rahapalgast mahaarwamiseta!

Nõuame numbri-järjekorras töölewõtmist!

MERIMEESTELE EI MAKSETA PALKA

„Peaperemees“ Tiidemann
kaswatab magu

Ei möödu päewagi kui merimees ei kuule laewaomanikkude wirisemist, et nad midagi ei teeniwat. Ja seda korutatakse alalõpmata, sellele waatamata, et samal ajal maksetakse meeskonnale armetuid sandipenne. Ja neidki ei anta sulle õigel ajal kätte. Nii Käsmu laewaomanikkude kastidel pead enne tundide wiisi ootama „härra kapteni“ ukse taga, kui ta alles „selgusele jõuab“, kas tal üldse on „parajat“ raha käepärast. Ja pole harwikud juhused, kus kapteni „härra“ raha on liig suur wõi liig wäikene, mispärast pead wesise suuga ootama jääma kuni ta ükskord „parajaks“ kaswab. Küllap nende maksmata palgasummadega tehakse kõrwal äri, sest pangast laenatud summade eest tuleks protsente maksta, mis aga palgaraha juures kõne allagi ei tule. Kus on siin õigus, kui oma waewaga teenitud sentisid nagu armuandi sel kombel pead kapteni ukse taga norima? Ja weel kästakse sind rihma pingutada ja „õnnelik“ olla, et weel niisugune „hea“ koht käes on!

Käsmu laewaomanikkude ühingu peadirektor Tiidemann aga kaswatab endale teiste „omanikkudega“ tugewat lehmamagu. Weel hiljuti otsid nad, s. t. Käsmu laewaomanikud, uue roostekirstu juure. Milleks? Kahtlemata mitte selleks, et temaga „mitte midagi teenida“. Meie peaksime pimedad olema, kui usuksime klassiwaenlase juttu suurtest puudu jääkidest, mis ainult selleks wäljamõeldud, et oma kurnamist seda kawalamalt warjata.

Merimehed, nõuame endi reaalpalka tõstmist 1930 a. tasapinnale. Kui „härрад“ ei ole nõus seda wabatahtlikult täitma, algame pealetungi streigiga.

Elagu üksmeelne streigiliikumine!

Elagu ISH!

—II.

AMEERIKA MERIMEESTE STREIK LÖPPES MERIMEESTE WÕIDUGA

Käesolewa aasta weebruari algul hakkasid Ameerika merimehed Bostoni sadamas streikima. See streik kujunes üheks suurematest, milliseid senini, peale 1923 a. streigi, pole olnud.

Meie ei hakka siin arutama, et merimehed, kelle töötingimusi, palkade allasurumist jne., jne., kasuahnitsew kodanlus järjest halwemaks teeb, sunnitud olid pealetungiwa kapitali jõhkrustele wastulöögi organiseerimisele asuma. Seda teewad kõik klassiteadlikud palgaorjad, teades, et organiseerimises ja hästi korraldatud organisatsioonides see jõud peitub, mille abil töölisteklass oma olukorda parandada suudab ja walitsewa klassi jõhkraid pealetungimisi tagasi wõib lüüa! Et see nii on, selle heaks ja näitlikuks tõestuseks on ka nimetatud streik, mille kogemusi meil kõige piinlikumalt arwestada tuleb, et Ameerika merimeeste eeskujul palgawõitluse lahingusse weel paremini organiseeritult minna ja wõita!

Sotsid ühes laewaparaniga töölisliikumist „juhtimas“.

Tööta merimeestele toetust 1,50 Kr. päewas!

Ameerika merimeeste streigi väljakutsuwaks põhjuseks sai see asjaolu, et dekimehi söeweolaewades söepoistena töötama sunniti. Sellele omapärasele töötingimuste halvendamisele kutsus ISH-i Ameerika sektsioon laewameeskondi streigiga wastama, mille teostamisele ka mõnede laewade dekimehed asusid. Nõuti ka 1929 a. palganormide maksmapanemist. ISH-i Ameerika sektsiooni jõupingutustel saadi asjaga niikaugele, et ka kütjaid ja ohwitserkonda streikijatega ühinemisele suudeti tõmmata. Laewadel waliti streigikomiteed ja streigi üldjuhtijaks waliti üldine streigikomitee, kuhu ka sadamatöölised ja töötud merimehed streikijate merimeeste üleskutsel oma esitajad saatsid.

Sotsfaschistid (reformistlikkude ametiühisuste juhid) tegid, nagu igalpool ja alati, kõik mis nad üldse suutsid, et streigi juhtimist endi kätte kiskuda ja seda siis nurja ajada! Kuid ISH-i organisatsioonid olid seda juba arwanud ja sotsfaschistlikud nadikaelad said streigikomiteedest eemale kihutatud. Muidugi ei tähendanud see weel seda, et need kodanluse ilalakujad seega oma juudatööst loobunud oleksid. Nad püüdsid kõigi abinõudega streiki ühel wõi teisel wiisil lõhkuda ja nurja ajada. Kuid meie organisatsioonide walwelolek ja üksmeel suutis seekord ka meie sisemistest waenlastest (sotsfaschistidest) wõitu saada! Ja see on üks suurematest wõitudest meie üldise asja juures! Ja peaausjalikult just selle sise-mise wõidu tagajärjel läski Ameerika merimeestel korda oma majanduslist-poliitilist palgastreiki edukalt läbi suruda.

Sotsfaschistlikkudele reformistidele organiseeritud wastulöögi andmisel läks korda Bostoni sadamas wiibiwate laewade meeskondi ja sadamatöölisi, waatamata nende rahwusele ja ametiühisuslikule kuuluwusele — streikijatega ühendada ja kaasa tõmmata. Ja selle tagajärjeks oli aga see, et töötud merimehed streigimurdjatena tööle ei asunud ja laewaomanikkude, sotsfaschistide ja politsei pealekäimised — tööle minna — protesteerides tagasi lükkasid. Nii ei läinud laewaomanikkudel seekord enam korda isegi sotsfaschistide ja politsei abil töötä merimeeste ja sadamatööliste hulgast streigimurdjaid saada!

Hiljem püüdsid laewaomanikud mittestreikijaid ohwitserisid ja merikooli õpilasi streigimurdjatena tööle awatleda. Kuid ka selles katses purunesid laewaomanikkude püüded hästiorganiseeritud streigi juhtiwuse ja peaausjalikult kogu streikijate kindla üksmeele ja walweloleku wastu. Waatamata kuulipildujatega warustatud politseibandede wastuastumisele, ei lasknud streikijate merimeeste ja sadamatööliste ühised streigiwalwepostid streigimurdjaid kuskilt tööle tirida. Weel rohkem — isegi politseinikkude poolt prowotseeritud kokkupõrked, mille tagajärjel mitmeski kohas streikijaid tulistati ja arreteeriti, ei heidutanud streikijaid. Ja waatamata politsei terrorile ja sotsfaschistide saboteerimistele läks streikiwatel merimeestel isegi korda sadamas wiibiwa Jaapani laewa meeskonda streikijatega ühinema tõmmata, ja seda olukorras, kus Bostoni sadamadokk kuulipildujatega warustatud politseinikkudest kõigi sõjanõuete kohaselt sissepiiratud oli ning täieliku sõjalaagrina wälja nägi.

Ameerika laewaomanikud, kes, mõistagi, kõigiti seotud on seal mõjulolewa kogu suurkodanluse klikega, nägid ära, et neil korda ei lähe seda hästi-organiseeritud streiki niipea murda, ning kartsid, et see streik ka teistesse sadamatesse ülekanduda võib ja seega suurstreigiks võib kujuneda, mida kriisipihtide wahel siplew kodanlus aga kui wanakurat wälku kardab, — olid sunnitud merimeeste õiglasi nõudmisi rahuldama:

Kõikidesse kategooriatesse kuuluwatele merimeestele lisati palka juure 10 dollari wõrra kuus, tunnistati laewakomiteesid, kaotati mustad nimekirjad ja parandati tuntawalt töötingimusi.

Selle hästiorganiseeritud streigi poliitiliseks tulemuseks oli see, et 20% streikiwatest merimeestest astusid ISH-i Ameerika sektiiooni liikmeteks ja paljud Ameerika Kommunistliku partei liikmeteks.

P—s.

LÄTI a/l „EWERONIKA“ WÕIT

Möödunud aastal 3. märtsil hakkas Läti merimeeste üldstreigi ajal streigimurdjana tuntud Läti a/l „Eweronika“ meeskond New-Yorgis Gobongi sadamas ISH Ameerika sektiiooni juhatusel streikima. Waliti streigikomitee ja esitati nõudmised kaptenile. Mõnepäewase streikimise tagajärjel täideti meeskonna nõudmised — tunnistati laewakomitee meeskonna ametlikuks esituseks laewas ja makstakse palka igas sadamas. Peale selle on nüüd laewas ka täis meeskond, siis on parandatud ka eluruumide seisukorda ja sanitaaringimusi.

P—s.

ARGE JÄRGNEGE SELLELE EESKIJULE!

„Kustase“ kapteni „isamaalik“
annetuste pressimine

Suure allootamisega seadis hiljuti kodanline ajakirjandus a/l „Kustase“ meeskonna „kõigile“ eeskujuks. Miks? Aga sellepärast, et „Kustase“ kapten Rosenfeld oli sunnikorras kerjanud 16 laewapere liikmelt 205 krooni allweepaatide soetamiseks. Nüüd siis awaldati meeste nimed ajalehtedes ja tehti ränka reklaami „kangetest isamaa poegadest“, kes kaugetes wäliswetes wiibides ei unustawat kodumaad ja tema rannakaitse ülesehitamise wajadust — lihtsas keeles, ahneid kindralisi ja wanaraua juute. Seal juures ei unustatud allakriipsutamast, et annetus olnud wabatahtlik ja jõukohane. Meie ei hakka sellele üksikasjades wastu waidlema, kuid ütleme ainult niipalju, et tulemeeste ja kütjate praeguste näljapalkade juures ei jää mingisugust jõukohast waba summat üle, mis wõiks wabatahtlikult kodanlise klassi sõjatehnika uuendamiseks wälja pilduda, — pealegi, kus „Lennuki“ ja „Wambola“ müügi miljonid praeguseni „kindralihärradel“ ja igasugu rahwuswahe-

listel sahkerdajatel jagada ja tagaajada. „Wabatahtlikkus“ seisab ainult kapteni „härä“ ja mõne juhtkonna liikme „isamaalikus“ ülitragiduses, mis laewalt mahakirjutamise tondiga sundis kogu meeskonda „omawahelist korjandust“ kaasa tegema.

Et aga warem polnud weel ükski teine eesti kaubalaewa pere nii „üksmeelset“ ohwrit „isamaa altarile“ toonud, siis oli kodanlusel tarwis „Kustase“ korjandus hästi suureks puhuda, et ka teiste laewade meeskondi sundida „hiilgawale eeskujule“ järgnema.

Merimehed, meil olgu selge, et palgatööorjadel pole midagi ühist kodanlise klassi allweepaatidega, selle tapatehnikaga, mis on sihitud ühes teiste maade kodanluse relwadega tööliste kodumaa N. Liidu wastu. Rõhujad, kes ei tule kunagi meilt küsima, kuidas meie oma näljapalkadega läbituleme, waid kes ükslugu uusi pealetunge meie wastu ettewõtawad, ei tohi pennigi näha uue „Lennuki“-„Wambola“ sahkerdamise operatsioonideks. Meriproletaarlane ei tohi tunda mingit „wabatahtlikku“, „jõukohast“ eneseröövimist.

Meie kohus on sõdida sõja wastu: takistada sõjavarustuse wedu, kaitsta N. Liitu ja kui werepulum siiski lahti läheb — muuta see kodusõjaks, pöörata püssiotsad omamaa rõhujate wastu.

Sellepärast ärgu olgu „Kustase“ meeskonna sunnikorras astunud samm meile mingiks eeskujuks, waid hoiatawaks wäärsammuks, millist klassiteadlikud merimehed ei pea astuma.

Priidu.

PÖRGU SAKSA LAEWAL

(Saksa merimehe kiri)

Hitleri „kolmas riik“ lubas merimeestele täied komandod ja palgakõrgendust. Kuid meie 2200 tonnilisel laewal on peal ainult 4 poolmadrust ja ei ainustki täismadrust, tuleruumis 2 kütjat ja 2 trümmarit. Ülemäärase tööpingutuse tagajärjel haigestusid wiimasel reisil 2 kaaslast ja lamawad nüüd haiglas.

Seni pole aga midagi tehtud, et natsidele meeletuletada nende suuri lubadusi. Hitleri „parteiwennad“, kes laewal, kehitawad ainult olgu. Nad teawad väga hästi, et nad nüüd peawad oma nina maas hoidma.

Kui Saksamaale jõuame, tuleb siiski igakord natside merimeeste liidu „juht“ laewale ja röögib masinaruumi: „Kes pole liidus, peab sinna astuma!“ Sealt läheb ta „härrede ohwitseride“ kabiinidesse spionaashi andmeid saama ja aurab siis laewalt. Niipalju on näha praeguse „ametiühisuse“ tööd ja merimeeste huwide kaitsemist. Natside ametiühisused on ainult merimehe wiletsate sunnitöö pennide sissekraapimiseks.

Palk on niigi vähenenud, nüüd tuli igasugustele mahaarwamistele lisaks weel nn. sunduslik „talwe abi“ palgast mahawõtmine. Selle tagajärjel saab poolmadrus nüüd weel kuus ainult 32,50 marka. Kuid töösundus on kõwa ja tööaeg pikk.

Ratsutaja (mõtteviipe ratsutamisel iseendamis): Kui see setukas siiski lõpuks aru hakkab saama, kelle huwides ta nii traaweldab, siis kaob tal lootus selle krooni kättesaamiseks... siis läheb ta peruks... lööb astla vastu takka üles, paiskab minu ...rr-e-e-w-o-lll-u-u-ts-i-o-o-n-i-i p-p-örrr-g-u-u... ja siis ei leidu enam sarnast setukast, kes mind sealt wälja ratsutaks... Nöö, nööö, kurrat, nööö, edasi — edasi... saatannn!

Oleme selle kurnawa ülepingutuse tõttu oma jõu ja närwidega nii läbi, et ei tea kaua veel wastu paneme. Igatahes, kui midagi — ka kõige vähe-
matki — juhtkonna wõi „wõimude“ suhtes juhtub ette tulema, siis saade-
takse meid jalamaid mahamunsterdamisega „puhkusele“... Kuid ega see mehi
murra, see kaswatab ainult südant ja lähendab haakristi surwe lõppu. Prole-
taarse rewolutsiooni laine kaswab, seda ei takista ükski surwe ega tagakiu-
samine!

R.

INTERKLUBI, KUS TULEB ENDAL TRAGI OLLA

Käisin neil päewil Dunkerqui interklubis. Klubi pole veel asutamise ras-
kustest üle saanud. Ta asub sadamatööliste sündikaadi ruumides — prant-
suse merimeeste osakonnas. Osakonna sekretär on ühtlasi ka klubi juht.
Töökoormatuse ja keeleoskamatuse kõrwal on ta nähtawasti ka weidi hoo-
letu wälismaa merimeeste kirjandusega. See asub segipaisatult tal kuskil
nurgas. Kuna ta peale prantsuse keele teisi ei walda, siis wõtab enne hulk
aega, kui suudad selgeks teha, mis sa nimelt soowid. Kuid ka siis pistab
ta sulle eestikeelse kirjanduse asemel l. a. Jugoslaawia oma pihku. Aga
eega see tohi „kohutada“. Merimeeste asi. Proletaarse julgusega tuleb endal
otsimise juures abiks olla ja kaasa aidata eestikeelse kirjanduse wäljawalikul
ja nähtawasse kohta asetamisel.

Ruenis, waatamata kitsale ruumile, oli kirjandus hästi wäljapandud. Eesti-
ja läti keelset kirjandust oli seal koguni rohkem kui teiste keelte oma kokku.

Merimehed, asume klubile lähemale, aitame seal puudusi kõrwaldada, sel-
lega kõwendame oma wõitluskodusid!

Op.

STREIK BALTIMORES

Baltimore sadamas olewa a/l „Buffalo-Bridschi“ meeskonna streik lõppes
märtsi algul meeskonna täieliku wõiduga:

Kütjad said 15 dollarit ja laewa meeskonna teised liikmed — 10 dolla-
rit kuus juurde.

Kogu laewa meeskond ühes ohwitseridega astus ISH Ameerika sektsiooni
liikmeteks ja walisid laewakomitee.

P—s.

KAS ON EESTI MERIMEHED ORJAKARI?

„Härrade juhtide“ provokatsiooniline käte puhtaks pesemine!

Hiljuti andis üks merimeeste kutseühingu „suurjuht“, streigi võimalust eitades, väga teotawa otsuse eesti merimeeste kohta: Nad olewat tõu poollest sarnane orjakari, kellega polewat võimalik üldse midagi ettewõtta ega läbiwiia.

Milleks sarnane alatu „tõu“ jams?

Agas selleks, et iseendi käsi puhtaks pesta süüst, mis langeb järjest halwenewa merimeeste olukorra eest juhtidele endile. „Küll me ise lükkaksime kas wõi Munamäe paigast ära, aga näe, eesti merimeeste „tõug“ pole palgawõitleja tõug ja sellepärast tuleb meil kõik armuliselt wastu wõtta, mis laewaomaniku kaela rõhuwad.“ Teiste sõnadega, wana laul uuel wiisil: Kes on pandud orjama, see orjaku heameelega! Kas pole see tõu prowokatsioon sama, mis balti parunid aastakümneid tagasi meie esiwanematele tallis pekspingil laulsid. Kas pole see sama klassiwaenlase ennastõigustaw jõhkru, millega tänapäew neegreid poolinimestena kurnatakse.

Häbi merimeeste „juhile“, kes hakanud klassiwaenlase „tõuteooria“ misjonäriks! Proletariaadi klassiwoitlus ei tunne ülemaid ega alamaid tõuge. Ja kuigi mõne maa töörahwas on tingimuste tõttu wõrreldes teistega wähem klassiteadlik, siis on just organisatsioonide otsekohene kohus teda klassiteadwuses kaswatada ja woitlusega karastada, mitte aga äraandlikult käega lüüa. Meie organisatsioonide juhid annawad aga merimeeste roomamise ja küürutamise tunde. Pole siis midagi imestada, kui ka eesti merimees neelab sageli orjaliku waikimisega klassiwaenlase karjuwa ülekohtu alla — selle asemel, et julgelt ja otsustawalt oma õiguste eest woitlusse astuda. Pole tarwis siis hitlerlikult seletust otsida tõu teoorialt kui paljudes eesti laewades on kujunenud olukord juba selliseks, kus ei juleta sõnagi lausuda laewakorra kohta, kus igamees nohisedes peab kinni oma wiletsast leiwanikanist ja sealt koguni „äraaurab“, kus arutusele tuleb palgawoitluse küsimus. Seleni on wiinud asja needsamad „tõutargad“ ühingute juhid oma alalise laewaomanikkudele allawandumise poliitikaga. Kui palju on olnud jõhkraid laewaomanikkude pealetunge — palgarööwimisi, wallandamisi, kuid kas on ühingute juhid kordki tõsist wastupanu organiseerinud? Ei ole! Kogu „iseseiswa“ Eesti ajalugu ei tunne weel merimeeste üldstreiki — nagu oleks kogu aeg kõik kõige paremas korras. Kas saawad „härrad juhid“ aga sellega wabandada, et „alamat tõugu“ eesti merimees pole tahtnud woidelda? Ei! Weel läinud aasta kewadel toimepandud streigihääletusel andis üle 90% meestest oma hääled streigi poolt. Kas pole see küllalt selge woitlustahte peegeldus! Kas tegid aga merimeeste organisatsioonide juhid sellest kroonikursi allalöömisel wastawad järeldused? Ei! Ojassood, Gustawsonid, Kuu-seoksad ja ko tegid ainult ajawiiteks weidi „ilukirjandust“ alandlikkude palwetega laewaomanikkudele ja Toompea härradele. See oli kõik. Ja kui siis wahwa „Mai“ meeskond iseseiswalt streiki algas, siis

topiti ta türmi just sel põhjendusel, et ta olla ilma juhtide loata streiki alanud ja seega „püha“ kokkulepet „härrade juhtide“ ja laewaomanikkude wahel hirmsal kombel rikkunud. Meie küsime nüüd: Kes on orjatõugu, kas merimehed wõi „juhid“? Kahtlemata juhid, kellel on kallim orjastaw leping laewaomanikkudega kui meeste huwide eest wõitlus. Juhtide poolest tassitagu kas wõi kogu eesti merimeeskond patareisse, nad lõmitawad truualamlikult edasi „härrade laewaomanikkude“ jalgade ees. Pole siis midagi imestada, kui hiljuti üks laewaomanikkude suuwooder kodanlikes solgitorus kiitis, et neil, s. t. laewaomanikkudel olewat merimeeste ühingute juhtidega alati „kõige parem läbisaamine ja üksteise mõistmine“. — Miks ei peaks olema, kui needsinatsed toapoisid tunnewad ülihästi „alamatõu“ teooriat!

Meie küsime: Kas on weel halwemat eeskuju, alandawamat allawandumise poliitikat, mis otse wägiwaldselt surub merimeestele kaela orjaliku rahulolemise juhtide ja laewaomanikkude wahel sõlmitud äraandlikkude kokkulepetega? Ei! Lootusetu meeoleolu ja tumm hammaste kokkupitsitamine on selle wastukajaks merimeeskonnas.

Ja kuigi on eesti merimeeste koosseis wiimaste aastate jooksul laewaomanikkude onupoegade ja ebaproletaarse elemendi (osanikud, kapoagendid jne) arwel tugewasti muutunud, siis — keda tuleb siin suurel määral süüdistada? Eks jällegi neid ühingute juhte, kes altkäemaksude eest kohtadega kupeldades — (Tiitus j. t.), midagi ei teinud selleks, et läbiwiia merimeeste töölewõtmises kindel numbrijärjekord. Mitte ühte tõsist aktsiooni ei wõetud ette selle nõude elluwiimiseks. Mis siis imestada, kui laewaomanikud kasutawad ära seda merimeeste kaitseta seisukorda laewameeskondade „puhasdamiseks“ ja niisuguste sabassõrkijate pealemunsterdamises, kes saba liputades walmis on praeguseid näljapalkasid taewani ülistama ja kas wõi keelega härrade kõige haisewamaid kohti puhtaks lakkuma.

Kas pole nüüd selge, miks eesti merimehe olukord on üks wiltsamaid maailmas? Ta pole walge kuli mitte „alama tõu“ pärast, waid oma organisatsioonilise nõrkuse, juhtide äraandlikkuse tõttu.

Kuid sellest needusest on wõimalik pääseda, kui meie ise, laiad merimeeste hulgad, mitmekordse jõu ja pingutusega oma liikumise terwendamisele asume. Meie peaülesanne olgu: teha endi organisatsioonidest tugewad klassiwõitluse sõjariistad. Seda saame siis, kui wõtame kõik aktiivselt osa laewadelt ja sadamatest ühingute tegewusest, kui saadame neile oma nõudmised ja arwamised ja sunnime neid nendega arwestama. Seda saame siis, kui raputame maha endist orjameele, mis pole tõuomadus, ja lööme rinna wastu iga wäiksemalegi ülekohtule, laewaomanikkude pealetungile.

Loome tugewad pahempoolsed oppositsiooni rühmad laewadelt, ühingutes, walime nahksete, äraandlikkude juhtide asemel kindlad klassiteadlikud merimehed!

Meie olukorra parandamine on meie endi käes, selleks üksmeelselt tegewusse!

Ok—ok.

Merimehed!

Sadamasse jõudes, ärge jätke külastamata interklubisid, sealt leiata muu seas ka eestikeelset töölikirjandust.

Interklubid asuvad järgmistes sadamalinnades:

DAANIS:

Kopenhagen — Gothersgade 15. 1.

Esbjerg — Borgergade 60.

Aalborg — Kattewad 28.

HOLLANDIS:

Rotterdam — 7a. Willemskade.

NORRAS:

Bergen — Halvdan Kjerulfsgat. 8, 2.

Oslo — Rodfyldsgaten 12, 2.

Tromsø — Vestergaten 22.

Haugesund — St. Strandgt. 103.

ROOTSIS:

Stockholm — Hornsgatan 17.

Stugsund — Skeppsgatan 6.

Gävle — Trädgardsgatan 3.

Sundsvall — Skepparegt. 23.

Malmö — Ysak Slaktaregt. 3, 1.

Göteborg (Postadresse): Postfack Göteborg 7.

AMEERIKAS:

New York — 140, Broad Street.

Philadelphia — 312, So. 2nd. St.

Baltimore — 720, So Broadway.

Boston — 24 $\frac{1}{2}$ Battery Street.

New Orleans — 239, Decatur St.

San Francisco — 437, Market St.

Portland — Ore. 301 Gerliner Bldg. 220 Alder St.

Seattle — Wash. 414, Maritime Bldg. 911 Western Ave.

BELGIAS:

Antwerpen, Kloosterstraat 64, Anlaufstelle.
Gent — Windmolenstraat 6.

INGLISMAAL:

South Shields — 27 Princess Street.
North Shields — 11 Upper Pearson Street.

PRANTSUSMAAL:

Strasbourg — 66 Faubourg de Saverne.
Dunkuerque — 9 Rue l'Ecluse des Berges (Anlaufstelle).

IIRIS:

Belfast — 122 North Street (Anlaufstelle).

HELWEETSIAS:

Basel — Untere Rebgasse 24, 3. H. T. L.-Union (Anlaufstelle).

HISPAANIAS:

Barcelona — Juan Rodriguez, Avino 58 entresuelo 2a, (Anlaufstelle).

URUGUAY:

Montevideo, Muelle Viejo 1640.

NÕUKOGUDE LIIDUS:

Arhangelsk — Nabereshnaja 55.
Batum — Schmidt uul. 12.
Feodoosia.
Herson, USSR
Leningrad — Ogorodnikowi prosp. 15.
Mariupol (Kajutenko) — Komsomolskaja uul. 443.
Nikolajew, USSR
Noworossisk — Gornaja uulits 7.
Odessa — Lastotshkina 2.
Poti, USSR
St. Soroka — Klub Lessozawoda, Murmanski raudtee.
Wladiwostok — Lenini uul. 48.
Tuapse — Portkomwod.
Murmansk — Portkomwod.